

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2015/16:22

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 18 december

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

**Återrapportering från möte i Europeiska unionens råd
den 17–18 december 2015**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statsministern till mötet. Vi har redan klarat av alla formaliteter, så statsministern kan börja med återrapporteringen omedelbart.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! EU-nämndsledamöter! Vi har precis avslutat mötet i Europeiska rådet. De frågor som stod i fokus på mötet var migration och frågor med anledning av den brittiska folkomröstningen om EU-medlemskap. Dessa båda frågor avhandlade vi i går.

I dag stod övriga frågor på dagordningen: terrorism, fördjupningen av EMU, EU:s inre marknad, energiunionen och det som i början hette utvecklingen i Syrien men som sedermera fick rubriken ”Externa relationer”. Jag ska återkomma till det.

Vad gäller migration har vi haft en genomgripande diskussion om hur vi bättre kan genomföra de beslut som vi redan har fattat, bland annat när det gäller registrering, omfördelning, återvändande och, inte minst, förstärkning av skyddet av EU:s yttre gränser.

Jag har åter påtalat att arbetet har gått alldeles för långsamt och att många medlemsländer har brustit i sitt ansvarstagande. Det är otvetydigt så att Sverige har tagit ett mycket stort ansvar när det gäller att ta hand om människor som är på flykt. För Sverige har det därför varit särskilt

viktigt att behålla paragraf 1 d i slutsatserna, och det har vi lyckats med.

Det är skrivningarna i paragraf 1 d som öppnar upp för att länder under stort tryck och som har begärt det ska kunna komma i fråga för omfördelning. Som ni mycket väl vet har Sverige begärt hos kommissionen att få bli föremål för omfördelning. Såvitt jag och vi vet är Sverige hittills det enda land som har begärt det. Min bedömning är därför att slutsatserna stärker förutsättningarna för att vi ska få gehör för vår begäran.

Jag ropar inte hej förrän vi är över bäcken. Vi har nämligen inte sett något förslag från kommissionen ännu, men glädjande nog fick jag i dag ett löfte från kommissionens ordförande Juncker om att ett sådant förslag ska komma i januari.

Vid sidan av kortsiktiga åtgärder för att lösa den nuvarande situationen måste vi också börja diskutera hur vi kan skapa ett långsiktigt och hållbart asylsystem. Därför är det positivt att slutsatserna innehåller en uppmaning till kommissionen att skyndsamt presentera en översyn av Dublinsystemet. Det kommer naturligtvis att ta lång tid att skapa ett nytt asylsystem. Fram till dess måste alla medlemsländer givetvis följa och genomföra gällande regelverk, vilket också framhålls i slutsatserna.

En stor del av migrationsdiskussionen kom att ägnas åt kommissionens gränspaket, som presenterades i tisdags. Givet den situation som vi nu har inom Schengen är det viktigt att stärka kontrollen av EU:s yttre gräns.

Det fanns vissa länder som uttryckte sig mycket positivt om kommissionens förslag medan andra var mer försiktiga och sa att man måste studera förslaget närmare innan man kan uttala sig. Jag tillhörde den senare gruppen. Jag framhöll att det grundläggande ansvaret för gränskontroll fortsätter att ligga hos medlemsländerna, men jag poängterade samtidigt att det är ett missförstånd att Sverige inte vill delta i samarbetet.

Nu får vi diskutera hur vi tillsammans kan hantera situationer där en medlemsstat inte längre kan skydda sin gräns. RIF-rådet ska behandla kommissionens förslag mer i detalj.

Herr ordförande! Den andra frågan på dagordningen, som vi diskuterade i dag, var kampen mot terrorism och hur EU effektivare kan bidra i denna kamp. Flera medlemsländer

uttryckte sympati med Frankrike, som har drabbats av två fruktansvärda attacker i år, och redogjorde för hur de har svarat upp mot franska önskemål om stöd i kampen mot terrorism.

2015/16:22
18 december

Slutsatserna i den här delen syftar till att påskynda genomförandet av de åtgärder som Europeiska rådet redan har kommit överens om. Det handlar bland annat om informationsutbyte mellan medlemsländerna, utbyte av passageraruppgifter, så kallade PNR, och minskad tillgång till illegala skjutvapen.

För Sveriges del är det särskilt välkommet att formuleringarna om kommissionens förslag till ändring av vapendirektivet är mindre långtgående än i det föregående slutsatsutkastet, av hänsyn till den fina tradition vi har i Sverige med jakt- och sportskytte.

Europeiska rådet diskuterade också uppföljningen av den rapport om fördjupningen av EMU som de fem ordförandena presenterade i somras. Slutsatserna i den här delen innehåller en uppmaning till rådet att skyndsamt behandla de förslag som kommissionen har presenterat med anledning av rapporten, särskilt vad gäller ekonomisk styrning, eurozonens externa representation och bankunionen.

Sverige välkomnar att arbetet med att fullborda EMU ska ske på ett öppet och transparent sätt och respektera EU:s inre marknad. För Sverige är det särskilt viktigt att fördjupningsarbetet bedrivs med ett tydligt EU-28-perspektiv.

Herr ordförande! Europeiska rådet har antagit bra slutsatser om EU:s inre marknad och det transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar, TTIP. Det är viktigt att öka ambitionsnivån när det gäller att genomföra inre marknadsstrategin och strategin för den digitala inre marknaden. Det ger förutsättningar för tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning i Europa. Det är min övertygelse att ett ambitiöst frihandelsavtal över Atlanten bidrar till de målsättningarna.

Det blev en diskussion om de delar i slutsatserna som rör energiunionen eller klimatpolitiken. Jag tycker att skrivningarna om energiunionen blev bra, särskilt att dess samtliga dimensioner ska genomföras. Det är också positivt att slutsatserna om klimatpolitiken har stärkts så att de bättre speglar förhandlingsresultatet från COP-21 och till och med

möjliggör för kompletterande åtgärder på EU-nivå för att begränsa den globala uppvärmningen till 1 ½ grad Celsius.

Jag betonade vikten av att överenskommelsen nu genomförs och påpekade att vi vill ha en struktur för implementering. Det finns nu med i slutsatserna.

Det blev också en diskussion om Nord Stream 2. Det fanns länder som uttryckte en farhåga för att projektet inte är förenligt med EU:s lagar och riktlinjer. Kommissionen svarade att de fortsätter analysera frågan och ska gå igenom alla moment innan man tar ställning.

Ordförande! Den fråga som tog mest utrymme vid toppmötet, vid sidan av migrationen, var förberedelserna inför Storbritanniens folkomröstning om EU-medlemskapet. Det diskuterades vid middagen i går kväll. Redan innan mötet stod det klart att frågan inte skulle avgöras nu. Syftet var att lägga en grund för en överenskommelse vid toppmötet 18–19 februari nästa år. Det framgår också av slutsatserna från mötet.

Jag bedömer att vissa framsteg har gjorts, även om många frågor måste diskuteras ytterligare. Det står klart att det finns problem och möjligheter på alla fyra områden som Cameron har tagit upp. Det handlar om likabehandling, transparens och skydd för icke-euro-länder – exempelvis Sverige. Det handlar om konkurrenskraft. Det handlar om de institutionella frågorna, de nationella parlamentens roll. När det gäller det finns det även formuleringar om ”ever closer union”. Och den fjärde punkten är förstås den fria rörligheten och begränsningar av den.

Ytterligare diskussioner och framsteg kommer definitivt att krävas om en överenskommelse ska nås i februari. Det arbetet ska nu påbörjas. Kommissionen och Storbritannien får helt enkelt arbeta fram alternativ för hur detta ska hanteras.

Europeiska rådet antog också slutsatser om yttre förbindelser. Det finns ett uttryckt stöd för de internationella ansträngningarna för att nå en politisk lösning på Syrienkonflikten och för att övervinna både det både regionala och globala hotet från Isil/Daish.

Det lades till en paragraf i slutsatserna. Man redogör där för att EU har uppnått målet om att bistå World Food Programme och UNHCR med över 1 miljard euro.

Det lades också till en paragraf om att EU välkomnar fredsprocessen i Libyen och uppmanar alla parter att engagera sig i den.

2015/16:22
18 december

Avslutningsvis vill jag säga några ord om andra möten jag har varit med på i anslutning till toppmötet. I går deltog jag i ett möte med sju andra medlemsländer, kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker och Europaparlamentets talman Martin Schulz. Även Turkiets premiärminister Ahmet Davutoğlu deltog. Huvudtemat för mötet var hur EU och Turkiet kan samarbeta på ett bättre sätt när det gäller hanteringen av människor på flykt. Vi beslutade att tillsätta en arbetsgrupp för att fortsätta utveckla detta och i detalj klargöra hur samarbetet ska gå till.

I går mötte jag också Ukrainas president Petro Porosjenko en kort stund, för att diskutera den senaste utvecklingen i Ukraina. Och i dag på morgonen hade jag ett möte med Nederländernas premiärminister Mark Rutte för att diskutera olika EU-frågor, inklusive det kommande nederländska ordförandeskapet i EU.

Herr ordförande! Det var återrapporteringen från mötet.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsministern för den!

Vi börjar nu med frågor från partierna i storleksordning och med en talartid på två till tre minuter.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill tacka statsministern för återrapporten. Utifrån statsministerns redogörelse känns det som att det har varit ett konstruktivt möte, vilket det också har redogjorts för i medierna. Jag vill framhålla att det är bra att man har bestämt att det som beslutats tidigare nu ska genomföras.

Det är glädjande att paragrafen om omfördelning finns kvar och att det än så länge inte har varit något större motstånd mot att Sverige ska undantas.

När det gäller klimat är det självklart bra att man bestämmer sig för en genomförandeplan. Annars blir det inte mycket av det.

Vi kommer, precis som statsministern sa, att få anledning att återkomma när det gäller yttre gräns, hur den frågan ska hanteras och vad det innebär egentligen. Det är självklart en

viktig fråga. Det gäller även att man ska se över Dublinsystemet.

Anf. 5 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen. Jag har några frågor.

Jag börjar med det som statsministern nämnde sist, möten utanför Europeiska rådet. Var mötet med Tyskland, Turkiet med flera samma möte som Nederländerna, Luxemburg, Finland, Slovenien, Österrike och Belgien deltog i? Eller är det ett annat möte som avses? I samband med det undrar jag vem som var initiativtagare till mötet. Diskuterades omfördelningsmekanismen? Hur hanterades den frågan? Och diskuterades lagliga vägar till Europa för flyktingar från Syrien?

Jag undrar även ifall det fanns någon diskussion om implementeringen av de beslut som redan har fattats inom EU när det gäller omfördelningsmekanismer. Situationen i Sverige är nämligen ohållbar som det ser ut nu. Det är viktigt att Sverige fortsätter att arbeta för att det ska bli ordning och reda och för att det ska bli en fungerande ordning inom EU. Därför vill jag gärna höra mer om detta.

Jag undrar också hur diskussionen gick om en översyn av Dublinsystemet? Det är väl Dublinförordningen som avses i detta sammanhang.

Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag vill ställa två frågor eftersom vi lyfte fram två specifika frågor inför toppmötet.

Vi lyfte till att börja med fram en artikel som man kan använda sig av för att ändra utlänningslagen och stoppa mottagningen vid gränsen till landet. Vårt land har nämligen tagit emot alldeles för många människor under alldeles för kort tid.

Jag har inget minne av att statsministern ens nämnde det inför toppmötet eller att han kommenterade mitt förslag. Jag vill gärna ha en kommentar om statsministern har tänkt på det förslag som vårt parti har lagt fram. Tog han i så fall upp det under toppmötet?

Min andra fråga gäller fördjupat EMU. Storbritannien vill ha olika regler för olika länder. Eftersom Sverige också står utanför EMU uppmanade jag regeringen inför toppmötet att

kräva ett svenskt undantag gentemot EMU. Diskuterades den frågan över huvud taget på toppmötet? Om så inte var fallet undrar jag varför.

2015/16:22
18 december

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Nästa talare är jag själv i egenskap av Miljöpartiets representant.

Mina frågor gäller om statsministern uppfattade att det fanns beredskap eller vilja att gå vidare med även ambitionshöjningar när det gäller resultatet av COP 21. Såg man på något sätt mer optimistiskt på EU:s möjligheter att gå snabbare fram på området om omvärlden hänger med lite bättre?

Den andra frågan gäller hur Cameron reagerade på vad jag antar var kritik mot förslagen på det sociala området. Stod han upp för fri rörlighet?

Min sista fråga gäller terrorn. Hur många av statscheferna framhöll i sina inlägg vikten av att alla åtgärder baseras på respekt för integriteten och de mänskliga rättigheterna? Framhölls vikten av att man säkerställer det?

Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag börjar med att svara på Maries frågor. Jag delar uppfattningen att det är bra att omfördelningen blev kvar. I fråga om genomförandet av klimatåtgärderna är det också bra. De är i enlighet med vad vi har kommit överens om tidigare, för ett drygt år sedan.

Vi återkommer som sagt när det gäller att analysera förslaget om hanteringen av yttre gräns. Jag delar den uppfattningen.

Mötet utanför toppmötet, Margareta Cederfelt, var just det som du nämnde. Det var de länderna som var med. När det gäller initiativet till mötet har det vuxit fram i samtal mellan oss och Tyskland med flera. Inte minst Tyskland har velat ha mötet för att vi ska påbörja samarbetet och visa att vi verkligen vill göra någonting.

Nu kommer den arbetsgrupp, som vi kom överens om, det holländska ordförandeskapet och kommissionen att hantera och organisera det tillsammans med Turkiet. Det kommer att framgå tydligt att det är öppet för alla medlemsstater som vill vara med och diskutera utvecklingen av samarbetet. Det är alltså inte meningen att vara en liten exklusiv grupp. Det

kom inte upp någon konkret diskussion om hur omfördelningen ska gå till på det mötet.

Vad gäller lagliga vägar vill vi med resettlements komma bort från den oordning som nu råder och som innebär att människor tvingas fly under oordnade förhållanden. Det är svåra strapatser med risk för eget liv. Vi vill komma bort från det och vill att man ska bli kvar i Turkiet och växla över till ett ordnat flyktingmottagande inne i EU. Det är en mycket bättre väg in. Jag hoppas verkligen att vi kan få det till stånd. Det är mycket arbete kvar. Det är inte gjort i en handvändning.

Vad gäller diskussion och implementering av redan beslutade åtgärder handlade mötet till stor del om att vi måste åstadkomma ordning i EU, att vi måste få fart på detta och att vi måste få våra så kallade hotspots att fungera. Jag kommer inte ihåg exakt hur många fler som ska till; men det är ett antal ytterligare som måste till. Det är bara två som fungerar.

Det blev inte någon ingående diskussion om hur själva omfördelningen ska gå till. Det ligger redan förslag för det. Det gäller att implementera det.

Vad gäller översynen av Dublin framgår det av slutsatserna att kommissionen snabbt ska presentera en översyn av Dublinsystemet. Under tiden ska de existerande reglerna gälla och respekteras.

Johnny Skalins förslag kom inte upp på mötet.

Inte heller EMU och ett eventuellt svenskt undantag kom upp till diskussion. Ingenting sådant kom med i resolutioner eller slutsatstexterna. Det är inte en fråga för diskussion i Europeiska rådet.

När det gäller Carl Schlyters frågor om bland annat vilja till ambitionshöjningar refereras det i texten till att rådet välkomnar det historiska resultatet. It advises the Commission and the Council to accept the result of COP 21 by March 2016, in particular in view of the 2030 climate and energy framework and to prepare the next step. Det är liksom i förhållande till det vi har kommit överens om tidigare.

Vad gäller Cameron och den fria rörligheten förstår han detta. Det är en mycket komplex fråga. Britterna tycker att de har ett ganska generöst system. Det är olikt många andra länders i den meningen att man inte upparbetar villkoren på

det sättet att man tjänar in villkor och sedan får ta del av ett försäkringssystem. Där betalas det i stället ut från dag ett, vilket gör att det kan upplevas som förmånligt. Det är det de vill förändra.

Det finns här en öppenhet från olika sidor. Man måste nu titta igenom detta noggrant för att se hur systemen skiljer sig åt. Det kan vara så att det i våra system blir lite av att ersättningarna fördröjs för att man måste upparbeta vissa villkor för att komma i åtnjutande av dem. De har inget sådant, så här kommer kommissionen inte minst att göra en genomsyn.

Jag pratade i morse med Angela Merkel och Mark Rutte om att våra länder bör vara aktiva här och bidra med den kompetens vi har, inte minst på socialförsäkringsområdet. Vi bör nog också tydliggöra, vilket var Angela Merkels förslag, vad den fria rörligheten egentligen står för och vad som är kärnan i den och utifrån det komma närmare vad en sådan lösning skulle kunna bygga på.

Åtgärderna rörande att de ska respektera de mänskliga rättigheterna står inte uttryckta på det sättet i slutsatserna, men det bygger sedan tidigare på att vi ska stå upp för mänskliga rättigheter. Men det står inte uttryckt i slutsatserna på det sättet nu.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Som kompletterande svar till Margareta Cederfelt kan jag säga att de uppgifter jag har fått var att det var Österrike som hade kallat till det mötet.

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Österrike stod värd för mötet, och det var på österrikiska ambassaden.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Tack för det förtydligandet!

Anf. 12 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för redovisningen från Europeiska rådet!

Jag undrar över två saker. Först och främst gäller det diskussionerna runt uppbyggandet av en gränskontroll och vem som ska fatta beslut om myndigheten ska kunna överpröva medlemsstatens ställningstagande vad gäller

skyddet av den yttre gränsen. Jag undrar alltså hur diskussionerna gick och vilka framföranden som statsministern gjorde i det sammanhanget där jag uppfattar att vi har en enig svensk linje, det vill säga nationalstaten ska ha beslutanderätten och det ska vara exklusivt runt den yttre gränsen i Schengenområdet.

Min andra frågeställning handlar om förberedelserna för den brittiska folkomröstningen. Fick statsministern någon uppfattning om var den nedre gränsen går för Storbritannien och speciellt för premiärministern när det gäller att kunna förespråka ett ja till ett fortsatt medlemskap i Europeiska unionen från deras sida?

Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för dina insatser och det arbete du har gjort!

Vi i Vänsterpartiet har tidigare haft en avvikande åsikt gällande två frågor, och jag vill bara upprepa detta. Den första handlar om det föreslagna direktivet om gränskontroll. Jag tycker att det är positivt att statsministern driver frågan att det måste vara varje lands angelägenhet och att vi ska värna ländernas suveränitet. Det är mycket viktigt för oss i Vänsterpartiet.

Den andra frågan handlar om klimatmålen. Det är viktigt att Sverige och EU höjer målet för att kunna uppnå den här överenskommelsen. Vi måste jobba på det redan nu.

Jag har två frågor som jag vill ställa. Den första handlar om fördelningsmekanismerna. Det är jättebra att Sverige har fått gehör för detta, och vi har drivit detta länge. Men om det blir så att detta genomförs, har vi tänkt på vilka som ska omfördelas? Många människor har redan boende här och har släktingar och vänner som bor här. Har man tänkt på eller kommer man att ha tänkt igenom om första steget blir frivilligt eller om det blir de som inte har boende som omfördelas? Det är viktigt att man tänker på det redan nu.

Den andra frågan handlar om Turkiet. Det är bra att man ställer krav på Turkiet. De här 30 miljarderna ska inte bara betalas utan några motkrav. Man kan läsa mycket i medierna om Turkiet, och vi är kritiska till att man bara betalar de här pengarna till Turkiet, för de stoppar och skickar tillbaka flyktingar till kriget i Syrien. De är inte särskilt bra med tanke på att EU kommer att betala 30 miljarder.

Tack så mycket, statsministern, för återrapporteringen! Jag har bara sett migrationsdelen skriftligt. Jag vet inte om jag har missat något, eller om det bara är den som har kommit, så jag kommer att vara lite petigare på det området än andra.

Marie Granlund tog upp i början att det är ett gott beslut att man nu ska genomföra de tidigare beslut som man har fattat beslut om. Likväl ställer jag mig frågande till punkterna under migrationsslutsatser.

Under punkt d står att man ska genomföra omplaceringsbeslutet. Hur ska detta göras? Hur diskuterar man vidare? Att vi ska genomföra det har vi sagt ganska länge, mig veterligen.

Punkt e handlar om att man ska vidta konkreta åtgärder för att se till att personer som inte har tillstånd att stanna verkligen återvänder. Hur ska man göra detta? Fördes det någon diskussion om det?

Punkt f handlar om att man ska förstärka åtgärderna för att bekämpa människosmuggling och handel med människor.

Rent konkret, vad innebär de här punkterna d, e och f? Och vad är det som gör att vi nu denna gång, efter detta möte, kan hysa en större förhoppning om att det faktiskt kommer att omsättas i praktiken och att vi inte behöver ha ytterligare uppföljningsmöten där vi igen diskuterar att det är bra att man har beslutat att man ska utföra det som man har beslutat om?

Under punkten som handlar om terrorism, som vi pratade om tidigare – jag är då inne på Carl Schlyters fråga också – säger man att man ska inkludera internetindustrin. Diskuterades kontrollen över internet kontra friheten på nätet?

Statsministern sa att vapendirektivet nu skulle vara mindre genomgående än tidigare. Vad betyder det exakt? Kan vi nu garantera våra sportskyttar och jaktlag i Sverige att deras verksamhet inte är hotad av detta utan att det är den illegala vapendelen som man ska komma åt på ett effektivt sätt?

Statsministern nämnde Nord Stream, och jag har för mig att vi sa i onsdags att den frågan inte skulle komma upp. Jag vet att Moderaterna lyfte frågan, nämligen. Jag måste flagga för att Liberalerna vill se ett tydligt underlag innan vi kan uttala oss, för här anar jag verkligen oråd.

Slutligen hörde jag senast i går, när det gäller UK, att nu finns det en majoritet inom övärlden som faktiskt vill lämna EU. Det har ju tidigare varit lite vacklande. Där vill jag bara igen poängtera att det är otroligt viktigt att Sverige stöttar Tyskland, som tydligen drev denna linje, och är med och tydliggör vad den fria rörligheten verkligen betyder för UK och för Sverige och EU i stort och att man inte tummar på den principen, oavsett hur gärna jag än vill behålla Storbritannien i EU.

Anf. 15 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen och återrapporten! Många frågor har redan varit uppe här. Lagliga vägar in i EU är det bra om man kan börja diskutera ytterligare. Under punkt 2 om migration står det om ett frivilligt program för inresa av humanitära skäl. Jag undrar om statsministern kan förklara lite vad det handlar om.

Dublinsystemet säger statsministern att man ska göra en översyn av. Det är alldeles ypperligt, eftersom systemet inte fungerar. Frågan är bara: Finns det någon indikation på vad det är man tänker sig ska komma i stället? Har någonting dryftats över huvud taget på mötet?

Sedan kommer jag till frågan som jag hade uppe inför rådsmötet, och det är den som handlar om det europeiska gräns- och kustbevakningssystemet. För Kristdemokraternas del tror vi att det här är nödvändigt om vi ska behålla och skydda Schengensamarbetet och den fria rörligheten och även skydda Sveriges gränser. Då är det nödvändigt att vi har någon typ av mekanism som gör att någonting träder in när vissa länder inte sköter den yttre kontrollen.

Som det ser ut nu har Sverige på egen hand i stället fått börja förbereda för att införa gränskontroller, vilket inte alls är tanken med Schengen, för det får negativ påverkan på vår ekonomi.

Jag är fortfarande lite förvirrad över statsministerns inlägg om att han tillhör någon senare grupp som egentligen inte är lika positiv som andra. Han säger ungefär att han vill delta i ett samarbete men att varje land på egen hand ska sköta sina egna gränskontroller. Det finns ingenting här som säger att vi inte ska få göra det. Det står här att man under våren ska behandla den här frågan, och man ska också komma fram till ett beslut under det nederländska ordförandeskapet.

Är statsministern beredd att jobba för ett sådant här system så att vi kan skydda EU:s yttre gränser, vilket får en positiv påverkan på Sveriges gränskontroller och vår egen säkerhet?

2015/16:22
18 december

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag börjar med Eskil Erlandssons fråga. När det gäller förstärkningen av gränskontroller har det lagts fram ett förslag av kommissionen, och det är det som började analyseras i tisdags. Punkterna som står med där är integrerad gränsförvaltning, förslag om en europeisk gräns- och kustbevakning, resedokument för att underlätta för återvändande, möjliggörande av databasslagningar och så vidare. Det är den typen av frågor som kommissionen föreslår. Nu har den analysen påbörjats, och senare i vår ska detta behandlas.

Självklart ska vi också göra vår analys och ge våra synpunkter på detta. Det är en balansgång mellan å ena sidan behovet av att faktiskt ha kontroll över våra yttre gränser och att å andra sidan inte ta bort det nationella grundansvaret för gränsfrågan. Det är den balansen vi måste titta på.

När det gäller folkomröstningen i Storbritannien och en nedre gräns är det, som jag sa, problem och möjligheter på alla fyra områdena. Det är det här med den fria rörligheten som är känsligast för alla medlemsstater och som nog är viktigast för Storbritannien. De upplever att det kommer många människor dit och tar del av deras sociala förmåner. Jag vet inte i vilken omfattning det är, men ett problem som beskrivs är att man flyttar till Storbritannien och får deras form av barnbidrag men har barnen kvar i något annat land, och det där tycker folk är konstigt.

Sedan är det å andra sidan det här med ever closer union. De vill nu vara tydliga med att de inte bara vill åka med här. Den texten är inte förpliktande på så sätt att man alltid måste vara med på alla typer av samarbeten, utan man får ju välja. Men det här är nog en identitetsfråga på något sätt. Det är alltså svårt, Eskil Erlandsson, att säga exakt var den nedre gränsen går, men den finns där naturligtvis. Som någon påpekade är det i alla fall väldigt jämnt i deras opinionsundersökningar.

Amineh Kakabaveh tog upp gränskontrollerna, och när det gäller dem tror jag att vi är överens.

När det gäller dina frågor om omfördelningen får vi återkomma om vilka som ska omfördelas. Men det är klart att det är bäst att börja med de som inte ens ännu har kommit hit eller åtminstone är nytillkomna. Det är alltså inte de som har bott här länge och som kanske har etablerat sig på olika sätt som det handlar om, utan det får ju vara de som är sist i kön, om man får uttrycka sig så. Det bör väl vara en princip i alla fall. Det blir naturligtvis svårare ju längre man har varit i landet.

När det gäller krav på Turkiet är det inte så att dessa 3 miljarder ska betalas in till den turkiska statskassan, utan det ska tydligt identifieras vilka projekt som ska få stöd från de 3 miljarderna. Det kan handla om att bygga skolor, bostäder och annat. Detta ska tydligt identifieras mellan EU och Turkiet och följas mycket noga, så att dessa pengar kommer flyktingarna till del. De ska inte gå in i den turkiska statskassan.

Tina Acketoft frågade om genomförandet av omfördelningen. På dessa möten med Europeiska rådet sitter vi inte och går igenom exakt hur detta ska gå till. När det gäller stats- och regeringschefernas beslut menar vi att det är viktigt att få ordning på detta. Då måste kommissionen fortsätta att utveckla metoder för att detta ska bli verklighet. Länderna måste också visa beredvillighet att de är beredda att ta emot.

Exempelvis Estland har uttryckt offentligt att de gärna vill hjälpa Sverige. Nu har vi det principiella beslutet i dessa slutsatser, och kommissionen lägger fram förslag i januari i enlighet med vad de har lovat. Då kan detta påbörjas, och vi kan hitta en början på den processen som också kan hjälpa till här att hitta nya verktyg och nya metoder för omfördelningen.

Kampen mot människosmugglare har påbörjats i samarbete med Turkiet. Turkiet har gjort en insats i kampen mot människosmugglare och faktiskt också fått fast ganska många. Jag tror att det är 170–180 människosmugglare som de har kunnat få fast. Det är en framgång.

Kontroll när det gäller internet respektive individens frihet diskuterades inte på detta möte.

När det gäller skrivningar om vapen och hur långtgående de blev fick vi bort den skrivning som handlade om banning. Nu står det in particular on high-powered semi-automatic

weapons. Den frågan kom upp till diskussion igen eftersom det var någon som ville att banning skulle återkomma. Men då reagerade Finland och Tjeckien. Jag satt bredvid min tjeckiska kollega, och vi var överens. Den som begärde detta såg att detta bör vara kvar. Det var precis med de argument som vi har framfört, det vill säga att vi har bra ordning och reda, vi har en bra tradition med vår jakt och det fungerar bra. Det var alltså banning som togs bort.

Nord Stream skulle inte tas upp och det finns inte med i slutsatserna. Det skulle inte behandlas formellt. Sedan blev det ändå en diskussion om olika länders syn på Nord Stream. Några är mer för och några är mer emot. Några säger att detta är olika företags satsningar, och frågan är vilka juridiska möjligheter vi har att påverka denna typ av projekt. Nu har kommissionen haft i uppgift att återkomma med en analys av projektet i alla dess delar, kommersiellt, juridiskt och ur andra perspektiv.

Tina Acketoft tog upp frågan om UK vill lämna EU. Cameron uttryckte att det är on a knife-edge, det vill säga att det är mycket jämnt i fråga om hur många som vill lämna EU och hur många som vill vara kvar. Det är verkligen en osäkerhet i fråga om hur detta ska sluta. Det kan gå precis hur som helst.

Regeringen har varit tydlig med att vi vill att UK blir kvar. Vi vill bidra konstruktivt i denna process.

Tillsammans med Tyskland, Holland och kanske ytterligare något land kommer vi att engagera oss speciellt i den socialförsäkringslösning som kan vara bra för att behålla den fria rörligheten och också se om vi ska göra någon förändring som Storbritannien tycker är nödvändig. Vi kommer definitivt att vara konstruktiva och göra vad vi kan.

Désirée Pethrus ställde också en fråga under migrationspunkten. Det som avses där är det som vi talar om med Turkiet, alltså att växla över från dagens oordnade migration till en mer ordnad. Ibland använder vi uttrycket resettlement. Det är det som avses där.

Vad ska man ha i stället för Dublinförordningen? Det får utvecklas. Nu är det viktigt att översynen görs. Dublinförordningen måste respekteras och gälla tills något annat finns på plats. Men vi tycker att det är bra om vi på olika sätt kan vara med och bidra i dessa funderingar. Hur ska ett system se

ut? Det måste naturligtvis diskuteras också hemma i våra respektive länder. Men det är bra att diskussionen är igång.

När det gäller den yttre gränsen och skyddet är det ingen tvekan. Jag har sagt att det är ländernas grundansvar att sköta sina gränser. Jag tror att det är en viktig princip. Men Sverige liksom andra har ett stort intresse av att den yttre gränsen fungerar.

Nu har kommissionen lagt fram förslag som också hanterar situationer där ett land inte kan hantera sin yttre gräns. Vi vill analysera dessa förslag och se vilka förslag som kan vara så bra att vi kan gå vidare med dem, så att den yttre gränsen kan kontrolleras och upprätthållas. Vi säger inte bara rakt av ja. Detta är vår uppfattning.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Har Marie Granlund eller någon annan socialdemokrat någon uppföljande fråga?

Anf. 18 MARIA PLASS (M):

Jag tackar statsministern för redogörelsen. Jag har en fråga angående folkomröstningen i UK. Det är oerhört viktigt för Sverige att Storbritannien blir kvar som medlem i EU. Sverige och Storbritannien delar synen att EU är som bäst när samarbetet leder till ökad tillväxt, handel och jobb. Vi har även en samsyn i fråga om att sträva efter budgetrestriktivitet, motverka onödig byråkrati och prioritera EU-budgeten på områden som ger mervärden.

Jag har några frågor. Fanns det konsensus när det gäller något av dessa fyra krav? I så fall, på vilket krav låg tonvikten i diskussionen?

Sedan har jag en synpunkt snarare än en fråga. När man talar om den fria rörligheten för personer inom EU är det viktigt att skilja mellan å ena sidan rätten att röra sig fritt och å andra sidan rättigheter och skyldigheter för personer som flyttar mellan EU-länderna. Storbritanniens krav på en kvalificeringstid för att man ska få rätt att få tillgång till värdlandets välfärdssystem inskränker inte nödvändigtvis rätten att röra sig fritt över gränserna. Jag vill ändå påpeka att det är viktigt att detta framförs.

Jag tycker också att det är viktigt att regeringen visar sitt stöd för att Storbritannien ska finnas kvar som ett medlemsland inom EU.

Anf. 19 MARIE GRANLUND (S):

Jag hade stängt av ljudet, och det tog därför lite tid att återkomma. Men jag har inga fler frågor.

2015/16:22

18 december

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för detta förtydligande. Inte heller något annat parti har begärt ordet.

Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Det som Maria Plass tog upp är mycket viktigt. Jag kan börja med att säga att vi från Sverige har varit mycket tydliga med att vi vill stödja detta och vara konstruktiva, så att Storbritannien blir kvar i EU av precis de skäl som Maria Plass anger.

Storbritannien är viktigt för den ekonomiska utvecklingen i EU och för konkurrenskraften men också därför att många av oss har liknande tankar om hur EU ska utvecklas. Vi kommer alltså att anstränga oss för att Storbritannien ska vara kvar.

När det gäller de fyra kraven finns det inte konsensus i detalj. Däremot är vi överens om att konkurrenskraftsfrågorna och liknande frågor är viktiga.

Som jag sa har alla dessa områden sina problem och möjligheter. De måste analyseras noga för att man ska se vilka lösningar det finns på dem.

För att tydliggöra detta kan jag som exempel ta den diskussion som fördes om euroområdet och ins and outs. Vi som är utanför är noga med att påpeka att euroområdets länder inte ska fatta beslut som påverkar oss. Men då vänder euromedlemmarna på kuttingen och säger att det är lika viktigt att de som är utanför tänker på sitt beslutsfattande så att det inte påverkar dem som är med i euron. Det är en variant.

Sedan är frågan: Om man stärker de nationella parlamentens mandat, kan det då innebära att hela maktbalansen i unionen förskjuts?

Det är alltså mycket komplexa frågor. Det var inte någon speciell del som vi blev överens om, utan alla fyra områdena ska utvecklas och bearbetas med olika alternativ. Däremot finns det en mycket tydlig samsyn om att vi alla vill se till att detta slutar på ett sådant sätt att vi kan genomföra förändringar som UK tycker är bra och som alla andra medlems-

stater tycker är bra och att UK därmed blir kvar i Europeiska unionen.

Jag uppfattade inte riktigt Maria Plass fråga om den fria rörligheten. Kan du ställa den igen?

Anf. 22 MARIA PLASS (M):

Det var egentligen inte en fråga utan snarare ett medskick att det är viktigt att man poängterar att Storbritanniens krav på en kvalificeringstid för att man ska få tillgång till värdlandets välfärdssystem inte nödvändigtvis inskränker på rätten att röra sig fritt över gränserna.

Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Då förstår jag. Den typen av diskussion hade vi också. Det behöver inte innebära det. Men när man hittills har uttryckt att det ska vara en fyraårig kvalificeringsperiod är det klart att det kan upplevas som att det i alla fall inte underlättar rörligheten.

Men du har helt rätt i princip, det vill säga att det inte behöver innebära att man stör rörligheten om man lite mer precist definierar vad den fria rörligheten innebär och vad som är kärnan i den och utifrån den definitionen också kan lägga fram olika förslag som kan tillgodose UK:s behov och samtidigt vara användbart för andra medlemsstater.

Jag nämnde inte, men jag kanske avslutningsvis ska säga det, att det var flera som påpekade att de förändringar som nu görs borde gälla alla medlemsstater och inte bara vara något för UK. Det var flera som framförde att om vi ska göra en förändring borde alla omfattas av den. Men diskussionerna fortsätter i konstruktiv anda.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsministern för återrapporteringen och önskar en trevlig hemresa och god jul och gott nytt år.

Nästa inplanerade möte är onsdagen den 13 januari 14.30.
Jag önskar alla en god jul och ett gott nytt år.

Innehållsförteckning

2015/16:22
18 december

§ 1 Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 5 MARGARETA CEDERFELT (M)	4
Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD)	4
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	5
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	6
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 12 ESKIL ERLANDSSON (C)	7
Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V)	7
Anf. 14 TINA ACKETOFT (L)	7
Anf. 15 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 18 MARIA PLASS (M)	11
Anf. 19 MARIE GRANLUND (S)	11
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 22 MARIA PLASS (M)	12
Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	13